

VẤN ĐỀ LAO ĐỘNG, VIỆC LÀM VÀ AN SINH XÃ HỘI 2012

TRIỂN VỌNG 2013

TS. Nguyễn Hữu Dũng

Viện Khoa học – Lao động & Xã hội

E.mail: dzungnguyenhuu@yahoo.com

Năm 2012 diễn ra trong bối cảnh tình hình kinh tế - xã hội trong nước vẫn chịu tác động tiêu cực của khủng hoảng tài chính và suy thoái kinh tế toàn cầu. Một số chỉ tiêu về kinh tế - xã hội liên quan đến lao động, việc làm và an sinh xã hội không đạt so với kế hoạch đề ra. Mặc dù vậy, nhờ sự quyết tâm cao trong chỉ đạo, điều hành của Chính phủ, nhất là thực hiện các biện pháp thắt chặt tài chính, tiền tệ nhằm kiềm chế lạm phát, ổn định kinh tế vĩ mô và đảm bảo an sinh xã hội, nên tình hình lao động, việc làm và an sinh xã hội năm 2012 có những yếu tố tích cực. Tuy nhiên, khó khăn, thách thức vẫn còn rất lớn và triển vọng năm 2013 cũng chưa thể dễ dàng vượt qua nếu không có những giải pháp mạnh và đồng bộ hơn hướng vào tăng trưởng hợp lý và tái cấu trúc nền kinh tế, tiếp tục ổn định kinh tế vĩ mô và ngăn chặn tái lạm phát, đảm bảo an sinh xã hội.

Từ khóa: lao động, việc làm, an sinh xã hội, Bộ luật lao động (năm 2012), Nghị quyết số 15-NQ/TW.

1. Khái quát tình hình lao động, việc làm và an sinh xã hội năm 2012

Năm 2012 là năm Việt Nam thực hiện nhiệm vụ về lao động, việc làm và an sinh xã hội (ASXH) trong bối cảnh kinh tế trong nước và thế giới biến động rất phức tạp và khó khăn nhiều hơn. Trên thế giới, khủng hoảng tài chính và suy thoái kinh tế toàn cầu, khủng hoảng nợ công của các nước EU vẫn diễn biến phức tạp, thương mại sụt giảm mạnh, tăng trưởng toàn cầu thấp so với dự báo đầu năm... đã tác động tiêu cực đến nền kinh tế - xã hội ở nước ta đang trong quá trình hội nhập quốc tế toàn diện và sâu rộng hơn. Ở trong nước, việc thực hiện chính sách ổn định kinh tế vĩ mô thông qua biện pháp thắt chặt tài chính và tiền tệ để kiềm chế lạm phát là cần thiết nhưng dẫn đến hệ quả là tăng trưởng thấp, cầu nội địa giảm mạnh, hàng tồn kho lớn, lãi suất tín dụng tăng cao; doanh nghiệp khó tiếp cận vốn, sản xuất khó khăn, hàng chục vạn doanh nghiệp bị phá sản

hoặc ngừng sản xuất. Bên cạnh đó, tác hại của thiên tai, dịch bệnh rất lớn đã tác động không nhỏ đến thực hiện các mục tiêu về lao động, việc làm và ASXH ở nước ta.

Trong bối cảnh trên, Đảng và Nhà nước luôn quan tâm đến thực hiện các chính sách lao động, việc làm và ASXH, coi đây vừa là mục tiêu, vừa là động lực để phát triển bền vững, ổn định chính trị - xã hội, thể hiện bản chất tốt đẹp của chế độ ta. Nhiệm vụ trọng tâm năm 2012 là tiếp tục hoàn thiện khung chính sách, pháp luật về lao động, việc làm và ASXH cho giai đoạn 2011-2020 tạo hành lang pháp lý thông qua việc sửa đổi, bổ sung Bộ luật Lao động, xây dựng Luật Việc làm và Chiến lược ASXH giai đoạn đến năm 2020...; nhiệm vụ ưu tiên trong năm 2012 là vấn đề việc làm, phát triển kỹ năng nghề cho người lao động, nhất là khu vực nông thôn, chăm sóc người có công, giảm nghèo bền vững, đảm bảo ASXH cho tất cả các đối tượng

thuộc nhóm yếu thế, nhất là người gia cố đơn không nơi nương tựa, trẻ em mồ côi, người khuyết tật nặng... Với quyết tâm cao trong quản lý và điều hành của Chính phủ và sự nỗ lực phấn đấu cao của toàn dân để vượt qua khó khăn, thử thách, các lĩnh vực lao động, việc làm và ASXH có một số yếu tố tích cực, đã đạt được những kết quả nhất định..

Năm 2012, tổng vốn đầu tư phát triển toàn xã hội ước bằng 29,5% GDP, tuy thấp hơn năm 2011 (khoảng 35,5%), nhưng là một tỷ lệ khá trong điều kiện kinh tế suy thoái. Nhiều biện pháp tháo gỡ khó khăn được thực hiện nên tình hình sản xuất kinh doanh về các tháng cuối năm được cải thiện hơn, hàng tồn kho giảm, số doanh nghiệp ngừng hoạt động, giải thể giảm đi, số doanh nghiệp đăng ký mới có xu hướng tăng. Nhờ đó, tăng trưởng kinh tế 9 tháng đạt 4,73%, ước cả năm đạt khoảng 5,2%, lạm phát được kiềm chế (khoảng 8%), kinh tế vĩ mô ổn định hơn... là những yếu tố, dấu hiệu tích cực và có cơ sở để giải quyết tốt hơn các vấn đề về lao động, việc làm và ASXH.

Hệ thống pháp luật và chính sách lao động, việc làm và ASXH ngày càng được bổ sung và hoàn thiện. Nguồn lực đầu tư phát triển các lĩnh vực lao động, việc làm và ASXH ngày càng lớn, được tăng cường đầu tư từ ngân sách nhà nước và các nguồn lực xã hội khác.

Mặc dù gặp nhiều khó khăn, qua 9 tháng đã giải quyết được 1,13 triệu việc làm mới, tăng hơn so với cùng kỳ năm 2011, ước cả năm đạt khoảng 1,52 triệu. Tình hình lao động ở các khu công nghiệp dần ổn định. Một bộ phận lao động được đào tạo, chuyển nghề mới phù hợp hơn. Khoảng 184,2 nghìn người được tư vấn giới thiệu việc làm mới; 2,1 nghìn người được trợ cấp học nghề; đưa khoảng trên 60 nghìn lao động đi làm việc theo hợp đồng có thời hạn ở nước ngoài.

Chính sách bảo hiểm xã hội (BHXH) và bảo hiểm thất nghiệp cho người lao động được tổ chức thực hiện tốt hơn, góp phần giảm bớt khó khăn, ổn định cuộc sống và giúp người lao động tìm được việc làm mới. Tổng số lao động tham gia BHXH là 10,34 triệu người, trong đó: BHXH tự nguyện là 127,95 nghìn người, BHXH bắt buộc là 10,22 triệu người, chiếm khoảng 80% số người thuộc diện tham gia

BHXH bắt buộc trên cả nước. Thực hiện chế độ bảo hiểm thất nghiệp cho trên 282,2 nghìn người, tăng gần 42% so với năm 2011; hơn 11,5 nghìn người được hưởng bảo hiểm thất nghiệp 1 lần.

Các chính sách chăm sóc người có công với cách mạng đã được triển khai bảo đảm đúng đối tượng chính sách, góp phần ổn định và từng bước nâng cao mức sống người có công với cách mạng, được các tầng lớp nhân dân đồng tình ủng hộ. Cụ thể, hơn 8,8 triệu người có công với cách mạng được Nhà nước và xã hội chăm lo về đời sống vật chất và tinh thần, trong đó các địa phương đã thực hiện chi trả kịp thời, đầy đủ trợ cấp ưu đãi thường xuyên cho trên 1,5 triệu lượt người có công với cách mạng. Các hoạt động đền ơn đáp nghĩa tiếp tục được phát triển sâu rộng, xây mới trao tặng trên 10 vạn nhà tình nghĩa, sửa chữa nâng cấp trên 6 nghìn nhà tình nghĩa cho các đối tượng chính sách ưu đãi xã hội.

Công tác trợ giúp xã hội được duy trì, gần 2,3 triệu người thuộc nhóm đối tượng bảo trợ xã hội đã được trợ cấp xã hội thường xuyên, trong đó có 42 ngàn người được tổ chức nuôi dưỡng, chăm sóc tập trung tại các cơ sở bảo trợ xã hội công lập và nhiều đối tượng được chăm sóc tại cộng đồng. Trước tình hình khí hậu biến đổi thất thường, thiên tai, bão lụt diễn biến phức tạp và gây hậu quả lớn, Chính phủ đã chỉ đạo các bộ, ngành, địa phương theo dõi sát tình hình thiệt hại để có giải pháp ứng cứu kịp thời theo phương châm "4 tại chỗ", đặc biệt là tình trạng thiếu đói giáp hạt. Thực tế, các bộ, ngành, địa phương đã kịp thời tổ chức cứu trợ và đề xuất giải pháp khắc phục hậu quả, nhanh chóng phục hồi sản xuất, ổn định đời sống nhân dân bị ảnh hưởng bởi thiên tai. Từ đầu năm đến nay, đã hỗ trợ hơn 33 nghìn tấn gạo từ nguồn dự trữ quốc gia cho 18 địa phương để cứu trợ kịp thời cho người dân khắc phục hậu quả thiên tai, bão lụt.

Kết quả trên trong điều kiện kinh tế suy thoái đã thể hiện quyết tâm và nỗ lực cao của Nhà nước và nhân dân trong vượt qua khó khăn, thách thức đã góp phần tích cực ổn định xã hội năm 2012, tạo niềm tin, triển vọng cho giải quyết tốt hơn vấn đề lao động, việc làm và ASXH trong năm 2013.

Tuy nhiên, tình hình lao động, việc làm và ASXH năm 2012 diễn biến không thuận lợi, còn nhiều tồn

tại, chứa đựng nhiều yếu tố bất ổn, bức xúc, cụ thể là:

- Tình hình sản xuất kinh doanh gặp nhiều khó khăn, cả nước có trên 40.000 doanh nghiệp (chủ yếu là doanh nghiệp vừa và nhỏ) bị phá sản và hàng chục vạn doanh nghiệp phải ngừng sản xuất; nhiều doanh nghiệp FDI thu hẹp sản xuất; nhiều tập đoàn, công ty nhà nước, ngân hàng thương mại... hoạt động kém hiệu quả nên nhiều lao động bị mất việc làm và thất nghiệp. Chỉ tính trong 8 tháng đầu năm, đã có hơn 345,5 nghìn người đăng ký thất nghiệp, tăng 41,4% so với cùng kỳ năm 2011; 298,5 nghìn lao động nộp hồ sơ để nghỉ hưởng bảo hiểm thất nghiệp.

- Quan hệ cung - cầu lao động trên thị trường lao động mất cân đối nghiêm trọng. Trong khi cung lao động năm 2012 vẫn lớn, có trên một triệu thanh niên bước vào lực lượng lao động, nhưng cầu lao động lại giảm khoảng 15% so với năm 2011. Theo phân tích của nhà cung cấp các dịch vụ tuyển dụng trực tuyến VietnamWorks, thì nhu cầu tuyển dụng lao động năm 2012 chỉ bằng khoảng 50% năm 2011. Kết quả khảo sát cung - cầu lao động tại Thành phố Hồ Chí Minh, nơi có thị trường lao động sôi động nhất cả nước, do Sở Lao động - Thương binh và Xã hội Thành phố thực hiện cho thấy, 6 tháng đầu năm 2012 diễn ra tại gần 13.000 doanh nghiệp với gần 150.000 đầu việc thì nhu cầu tuyển dụng lao động trên địa bàn TPHCM giảm nhiều so với cùng kỳ năm 2011. Đặc biệt, giảm nhu cầu tuyển dụng nhiều nhất là lao động phổ thông ngành nghề dệt may - da giày, luyện kim, hóa - thực phẩm, điện tử... Trong đó, cầu lao động trong các ngành thâm dụng lao động trong quý 1-2012 ở mức khoảng 25%, đến quý 2-2012 giảm còn khoảng 15% tổng số nhân lực đang làm việc. Tuy nhiên, có một nghịch lý là nhu cầu tuyển dụng lao động có trình độ chuyên môn kỹ thuật được các doanh nghiệp chú trọng nhưng lại không có đủ nguồn cung lao động (thiếu nghiêm trọng lao động có trình độ chuyên môn kỹ thuật cao).

- Tiền lương và thu nhập của người lao động tuy có tăng khoảng 10% - 15%, nhưng vẫn không đủ sống. Kết quả khảo sát "Tiền lương, thu nhập và mức sống tối thiểu của người lao động trong các

doanh nghiệp" được Viện Công nhân và Công đoàn (Tổng Liên đoàn lao động Việt Nam) tiến hành cuối tháng 6/2012 cho thấy, khoảng 14% số công nhân đang phải sống dưới mức tối thiểu; mức tiền lương tối thiểu cũng chỉ mới đáp ứng được 40 - 60% nhu cầu chi tiêu của người lao động; tiền lương cơ bản của người lao động trung bình là 2,43 triệu đồng/tháng, tiền lương thực nhận của người lao động là 2,86 triệu đồng/tháng; tổng thu nhập của người lao động (gồm các khoản làm thêm giờ, phụ cấp, trợ cấp, thưởng, hỗ trợ đi lại, hỗ trợ nhà ở...) và chưa bao gồm tiền ăn giữa ca, mức trung bình là 3,62 triệu đồng/tháng. Mức tiền lương và thu nhập này không đủ để người lao động trang trải cuộc sống và càng khó khăn khi bị mất giá (CPI khoảng 8%).

- Kinh tế tăng trưởng thấp hơn dự kiến, trong khi Chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững giai đoạn 2012 - 2015 mới được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt ngày 8 tháng 10 năm 2012 (Quyết định Số: 1489/QĐ-TTg) đã hạn chế kết quả giảm nghèo. Tỷ lệ giảm nghèo cả năm ước chỉ đạt 1,76% so với chỉ tiêu 2% đã tạo áp lực lên mục tiêu bảo đảm an sinh xã hội. Tiền lương hưu của người về hưu bình quân khoảng 3, 5 triệu đồng/tháng, mức trợ cấp xã hội thường xuyên rất thấp chỉ bằng 30% chuẩn nghèo làm cho đời sống của phần lớn người về hưu, đối tượng chính sách xã hội rất khó khăn. Trong khi gói hỗ trợ của Nhà nước cho đảm bảo ASXH năm 2012 chưa phát huy tác dụng nhiều trên thực tế do mức hỗ trợ thấp, đối tượng được thụ hưởng không lớn.

Nhìn tổng quát về thực hiện các chỉ tiêu kinh tế - xã hội năm 2012, 5 chỉ tiêu dự báo chưa đạt đều là các chỉ tiêu trực tiếp hoặc gián tiếp liên quan đến vấn đề lao động, việc làm và ASXH. Đó là chỉ tiêu tăng trưởng GDP thấp hơn kế hoạch (5,2% so với 6% - 6,5%), chỉ tiêu tỷ lệ vốn đầu tư phát triển toàn xã hội so với GDP không đạt (29,5% so với 33,5%) kéo theo hai chỉ tiêu giải quyết việc làm, giảm tỷ lệ hộ nghèo cũng không đạt; mặc dù diện tích rừng tăng thêm vẫn đạt mức đề ra, nhưng chỉ tiêu tỷ lệ che phủ rừng cũng không đạt kế hoạch, không chỉ làm cho tình hình lao động, việc làm và ASXH chưa thật sáng sủa, mà còn ảnh hưởng đến triển vọng vấn đề lao động, việc làm và ASXH năm 2013 thêm khó khăn.

2. Triển vọng tình hình lao động, việc làm và an sinh xã hội năm 2013

Theo các nhà kinh tế và quản lý, năm 2013, dự báo kinh tế thế giới và khu vực tiếp tục khó khăn, diễn biến phức tạp khó lường, phục hồi kinh tế sau khủng hoảng tài chính và suy thoái kinh tế những năm vừa qua không dễ, khủng hoảng nợ công tiếp tục đe dọa nhiều nước, thương mại toàn cầu phục hồi chậm, tăng trưởng kinh tế không cao hơn so với năm 2012 và tiềm ẩn nhiều rủi ro. Thậm chí một số chuyên gia đưa ra dự báo rằng: kinh tế thế giới năm 2013 không mấy khả quan so với năm 2012, hơn nữa có thể khủng hoảng kinh tế thế giới sẽ lên tới đỉnh điểm vào năm 2013.

Ở trong nước, bên cạnh những kết quả đạt được ở mức thấp năm 2012, bước vào năm 2013 nền kinh tế vẫn còn rất nhiều khó khăn, thách thức, tăng trưởng và phát triển thiếu bền vững cả trong ngắn hạn và dài hạn. Năm 2013 được coi là năm bản lề của kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm (2011-2015), nhưng nhiều chỉ tiêu sau 2 năm qua thực hiện vẫn còn khá thấp so với mức đề ra cho cả giai đoạn 2011- 2015, trong khi chúng ta phải dành nhiều nguồn lực để đổi mới mô hình tăng trưởng và tái cơ cấu nền kinh tế, bảo đảm quốc phòng an ninh, ứng phó với biến đổi khí hậu (thiên tai, dịch bệnh). nên đầu tư cho giải quyết các vấn đề lao động, việc làm và ASXH sẽ hạn chế hơn.

Tuy nhiên, năm 2013 cũng xuất hiện một số nhân tố mới. Bộ luật Lao động bắt đầu có hiệu lực; triển khai Nghị quyết số 15-NQ/TW, ngày 1/6/2012, Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương khóa XI về một số vấn đề về chính sách xã hội giai đoạn 2012- 2020, Nghị quyết số 21-NQ/TW, ngày 22/11/2012 của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế giai đoạn 2012 - 2020 và đặc biệt là Nghị quyết của Quốc hội về phát triển kinh tế- xã hội năm 2013... sẽ là môi trường pháp lý và điều kiện quan trọng cho thực hiện các nhiệm vụ về lao động, việc làm và ASXH. Thực tế tiềm năng nguồn lực của đất nước, nhất là nguồn lực trong nhân dân còn lớn (lượng kiều hối từ nước ngoài chuyển về cho thân nhân trong nước ước tính khoảng trên 10 tỷ USD/năm, tổng giá trị tính bằng USD của khối dự

trữ vàng trong dân hiện nay không dưới 40 tỷ USD...), nếu Nhà nước có chính sách khai thác tốt và đầu tư hiệu quả, thì các mục tiêu về ổn định kinh tế vĩ mô, lạm phát thấp hơn, tăng trưởng cao hơn năm 2012, bảo đảm an sinh xã hội và phúc lợi xã hội sẽ có nhiều khả năng sáng sủa hơn, vấn đề lao động, việc làm và ASXH sẽ có triển vọng giải quyết tốt hơn.

Năm 2013, các chỉ tiêu cơ bản liên quan đến lao động, việc làm và ASXH là: *Tổng sản phẩm trong nước (GDP) tăng khoảng 5,5%; tổng vốn đầu tư phát triển toàn xã hội bằng khoảng 30% GDP; tỷ lệ che phủ rừng đạt 40,7%; tốc độ tăng giá tiêu dùng (CPI) khoảng 8%; tỷ lệ hộ nghèo giảm 2%, riêng các huyện nghèo giảm 4. tạo việc làm cho khoảng 1,6 triệu lao động; tỷ lệ thất nghiệp ở khu vực thành thị dưới 4%, tỷ lệ lao động qua đào tạo đạt 49%, tỷ lệ trẻ em dưới 5 tuổi bị suy dinh dưỡng giảm xuống dưới 16%; số giường bệnh trên một vạn dân (không tính giường trạm y tế xã) đạt 22 giường.*

Với quyết tâm thực hiện các chỉ tiêu trên, triển vọng vấn đề lao động, việc làm và ASXH năm 2013 có thể sẽ diễn ra như sau:

- Số thanh niên bước vào lực lượng lao động vẫn khoảng trên 1 triệu người, nhưng nếu vấn đề dạy nghề, tạo việc làm và nâng cao thu nhập của người lao động được đẩy mạnh hơn sẽ là cơ hội tốt cho số đối tượng này tham gia vào thị trường lao động để có cơ hội việc làm. Trong đó, quan trọng nhất là phải tập trung vào thực hiện có hiệu quả chương trình dạy nghề gắn với tạo việc làm cho lao động nông thôn, người nghèo, bộ đội xuất ngũ và lao động vùng chuyển đổi mục đích sử dụng đất; chấn chỉnh công tác dạy nghề cho lao động nông thôn, đào tạo nghề chuẩn bị nguồn cho đưa khoảng 85 nghìn lao động đi làm việc ở nước ngoài.

- Quan hệ cung - cầu lao động trên thị trường lao động có thể bớt căng thẳng hơn và đời sống người lao động, nhóm đối tượng chính sách xã hội được cải thiện khi thực hiện đồng bộ, hiệu quả các cơ chế, chính sách mới theo Nghị quyết và Kết luận Hội nghị Trung ương 5 (Khóa XI) về chính sách xã hội, Nghị quyết 21-NQ/TW, của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế, triển khai Bộ luật lao

động, Pháp lệnh ưu đãi người có công... Chính phủ quan tâm bảo đảm mức tối thiểu về các dịch vụ xã hội cơ bản cho người dân, đặc biệt là người nghèo, người có hoàn cảnh khó khăn, nhóm yếu thế và dễ bị tổn thương, đồng bào dân tộc thiểu số... Trong đó, nhất là điều chỉnh tiền lương tối thiểu cho khu vực sản xuất kinh doanh và tiền lương tối thiểu chung theo lộ trình cải cách tiền lương, BHXH và trợ cấp ưu đãi người có công với cách mạng; tiếp tục gói hỗ trợ đảm bảo ASXH; triển khai đồng bộ các giải pháp xây dựng quan hệ lao động hài hòa, giải quyết kịp thời các tranh chấp lao động, giảm số vụ đình công, lãn công; tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra an toàn lao động...

- Các vấn đề bức xúc về lao động, việc làm và ASXH được tập trung giải quyết thông qua thực hiện hiệu quả các chương trình mục tiêu quốc gia về các lĩnh vực xã hội, nhất là Chương trình mục tiêu quốc gia về việc làm và dạy nghề giai đoạn 2012 - 2015; Chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững giai đoạn 2012 - 2015; Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển nông thôn mới giai đoạn đến năm 2020; chương trình mục tiêu quốc gia về nước sạch và vệ sinh môi trường nông thôn giai đoạn đến năm 2020 và một số Chương trình mục tiêu quốc gia khác trong lĩnh vực xã hội thì bức tranh về việc làm, nghèo đói... sẽ có những điểm sáng hơn.

- Đời sống người có công với cách mạng sẽ tiếp tục được đảm bảo từ mức trung bình trở lên so với dân cư nơi cư trú thông qua việc tiếp tục hoàn thiện và quan tâm thực hiện tốt chính sách đối với người có công, nhất là điều chỉnh trợ cấp ưu đãi cùng với điều chỉnh nâng mức tiền lương tối thiểu chung; hỗ trợ giải quyết cơ bản về nhà ở đối với hộ người có công...

- Vấn đề đảm bảo ASXH tiếp tục được coi là nhiệm vụ trọng tâm của của kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội năm 2013. Trong đó, tăng cường thực hiện chính sách BHXH, nhất là ban hành các chính sách khuyến khích nông dân, người lao động tự do tham gia bảo hiểm xã hội tự nguyện; thí điểm bảo hiểm hưu trí bổ sung; thực hiện có hiệu quả bảo hiểm thất nghiệp; kiểm tra, giám sát chặt chẽ việc thực hiện chế độ bảo hiểm xã hội bắt buộc. Đời sống của đối tượng trợ giúp xã hội và những người có hoàn cảnh

đặc biệt khó khăn sẽ được quan tâm và đảm bảo ổn định hơn. Người gặp rủi ro do thiên tai sẽ được kịp thời hỗ trợ của chính sách và chương trình cứu đói giáp hạt, cứu trợ nhân dân vùng bị thiên tai, bão lụt, mất mùa; nhà ở của những đối tượng này sẽ được cải thiện trong chương trình thực hiện thí điểm hỗ trợ xây dựng 700 nhà tránh lũ, lụt cho các hộ nghèo ở các tỉnh Bắc Trung Bộ và duyên hải miền Trung; ngăn chặn và đẩy lùi các nguy cơ xâm hại, buôn bán trẻ em và phụ nữ; bảo đảm quyền của trẻ em và bình đẳng giới thực chất hơn.

Như vậy, năm 2013 sẽ là năm triển vọng vấn đề lao động, việc làm và ASXH được phác họa trên đây không phải là thiếu cơ sở. Những cũng sẽ gặp rất nhiều khó khăn về mọi mặt, khả năng rủi ro là rất lớn và khó lường.

3. Các khuyến nghị

Để đạt mục tiêu và tạo ra triển vọng tốt hơn về các vấn đề lao động, việc làm và ASXH năm 2013, cần phải tập trung vào một số vấn đề quan trọng sau đây:

- Đẩy nhanh việc ban hành các văn bản dưới luật về quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành Bộ Luật Lao động (bổ sung, sửa đổi năm 2012, có hiệu lực năm 2013); về dài hạn cần nghiên cứu xây dựng và ban hành Luật Việc làm, Luật tiền lương tối thiểu, Luật an toàn và vệ sinh lao động, Luật quan hệ lao động...

- Tổ chức triển khai hiệu quả Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 15-NQ/TW ngày 1/6/2012 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI một số vấn đề về chính sách xã hội giai đoạn 2012 - 2020 (quyết số 70/NQ/CP ngày 1/11/2012); Kế hoạch của Chính phủ triển khai Nghị quyết số 80/NQ-CP, ngày 19/5/2011 của Chính phủ về định hướng giảm nghèo bền vững thời kỳ từ năm 2011 đến năm 2020. Trong đó, vấn đề quan trọng nhất là rà soát và bổ sung, điều chỉnh chính sách về lao động, việc làm và ASXH; ban hành các văn bản hướng dẫn và tổ chức thực hiện các nội dung của Nghị quyết; thực hiện điều chỉnh tiền lương tối thiểu năm 2013 (cho cả 2 khu vực: sản xuất kinh doanh và hành chính sự nghiệp công lập), xây dựng Đề án cải cách tiền lương, BHXH và trợ cấp ưu đãi người có công cho giai đoạn đến năm 2020.

- Bố trí đủ nguồn lực và đổi mới chỉ đạo, điều hành trong việc thực hiện các Chương trình mục tiêu quốc gia, nhất là thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia về việc làm và dạy nghề giai đoạn 2012-2015; Chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững giai đoạn 2012- 2015; Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển nông thôn mới giai đoạn đến năm 202; Chương trình mục tiêu quốc gia về nước sạch và vệ sinh môi trường nông thôn giai đoạn đến năm 2020... theo hướng đầu tư trọn gói, phân cấp mạnh cho địa phương và cơ sở, tăng cường sự tham gia của người dân, đối tượng thụ hưởng, phát triển

mạnh hệ thống cung cấp dịch vụ công...

- Tăng cường giám sát thực hiện các mục tiêu về lao động, việc làm và ASXH năm 2013. Trong đó, tăng cường thanh tra, giám sát của hệ thống Thanh tra nhà nước, sự giám sát của Quốc hội, Hội đồng nhân dân các cấp và coi trọng sự giám sát của người dân, của các tổ chức xã hội, nhất là giám sát thực hiện chính sách, chương trình, dự án và nguồn tài chính, đảm bảo công khai, minh bạch, đúng mục đích, đối tượng và hiệu quả, chống lãng phí, thất thoát, tham nhũng, tiêu cực. □

Tài liệu tham khảo:

1. Nghị quyết số 15-NQ/TW ngày 1/6/2012 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI một số vấn đề về chính sách xã hội giai đoạn 2012 - 2020
2. Nghị quyết số 21-NQ/TW, ngày 22/11/2012 của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế giai đoạn 2012 - 2020
3. Báo cáo của Chính phủ về tình hình KT-XH năm 2012 và nhiệm vụ năm 2013, tại kỳ họp thứ 4, Quốc hội khóa XIII.
4. Nghị quyết số 70/NQ/CP ngày 1/11/2012 của Chính phủ về Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 15-NQ/TW ngày 1/6/2012 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI một số vấn đề về chính sách xã hội giai đoạn 2012 - 2020.
5. Nguyễn Thị Hải Truyền, Bộ trưởng Bộ LĐ - TB & XH, trả lời phóng viên Báo Đại đoàn kết, Bảo đảm an sinh xã hội năm 2012: Ưu tiên hàng đầu cho xây dựng và hoàn thiện các luật.
6. Viện Công nhân và Công đoàn (Tổng Liên đoàn lao động Việt Nam), Báo cáo khảo sát "Tiền lương, thu nhập và mức sống tối thiểu của người lao động trong các doanh nghiệp", tháng 6/2012.
7. Thông tin của Sở Lao động, Thương binh và Xã hội TP. Hồ Chí Minh, Thị trường lao động 2012: Thiếu lao động nghề qua đào tạo.
8. Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội: Các Báo cáo về Lao động - Thương binh và Xã hội hàng tháng, quý.